

Padomes**2017. gada 6. novembra****secinājumi par Eiropas tiesību aktu identifikatoru**

(2017/C 441/05)

I. IEVADS

1. Līguma par Eiropas Savienības darbību 67. panta 1. punktā paredzēts izveidot brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kur ievēro pamattiesības un dalībvalstu atšķirīgās tiesību sistēmas un tradīcijas.
2. Eiropas brīvības, drošības un tiesiskuma telpai, kurā var notikt tiesu iestāžu sadarbība, vajadzīgas ne vien zināšanas par Eiropas tiesību aktiem, bet arī savstarpējas zināšanas par pārējo dalībvalstu tiesību sistēmām, tostarp par to tiesību aktiem.

II. EIROPAS TIESĪBU AKTU IDENTIFIKATORS

3. Eiropas tiesību aktu identifikatora (*ELI*) mērķis ir atvieglot juridiskās informācijas, kas publicēta, izmantojot valsts, Eiropas un pasaules mēroga juridiskās informācijas sistēmas, pieejamību, koplietošanu un savstarpējo sasaisti.
4. *ELI* izmanto, lai izveidotu atvērtāku, tiešāku un pārredzamāku sistēmu iedzīvotāju, uzņēmumu un pārvaldes iestāžu piekļuvei tiesību aktiem ES līmenī un ārpus tās.
5. *ELI* identifikatora un strukturētu metadatu izvēršana, lai katalogizētu un klasificētu tiesību aktus, garantē vieglāku piekļuvi juridiskajai informācijai un atvieglo tās apmaiņu un atkalizmantošanu. Piemēram, *ELI* izmanto, lai racionalizētu procesu, ar kuru valsts transponēšanas pasākumi tiek paziņoti Komisijai, un to publicēšanu *EUR-Lex* tīmekļa vietnē, ko veic Publikāciju birojs.
6. Jo īpaši *ELI* sistēma:
 - a) veicina sadarbību starp tiesību sistēmām, tādējādi atvieglot sadarbību juridiskos jautājumos starp valstu pārvaldes iestādēm un dodot ieguldījumu Eiropas Savienības brīvības, drošības un tiesiskuma telpas izveidē;
 - b) ir pārredzamības un atklātības virzītājspēks, kas nostiprina dalībvalstu, kuras to izmanto, legitimitāti un pārskatatbildību;
 - c) ļauj lietotājiem manuāli veidot *ELI* vienotos resursu identifikatorus (*URI*), nodrošinot tiem ātrāku un vieglāku veidu, kā piekļūt tiesību aktiem, kurus tie meklē;
 - d) padara tiesību aktu meklēšanu dažādās tiesību sistēmās efektīvāku iedzīvotājiem un praktizējošiem juristiem;
 - e) uzlabo juridiskās informācijas publicēšanas darbplūsmu efektivitāti, tādējādi panākot tiesību aktu labāku kvalitāti un uzticamību, kā arī izmaksu ietaupījumus;
 - f) ļauj īstenot juridisko datu viedu atkalizmantošanu un rada iespējas jaunu pakalpojumu attīstīšanai privātajā sektorā, tādējādi dodot ieguldījumu digitālā vienotā tirgus attīstībā.

7. Padome pieņēma šādus secinājumus.

III. VAJADZĪBAS

8. Valstu un Eiropas oficiālo vēstnešu un juridisko laikrakstu portāli nodrošina piekļuvi informācijai par tiesību aktiem un citām oficiālām publikācijām.
9. Zināšanas par Eiropas Savienības tiesību aktu saturu un piemērošanu var iegūt no ES juridiskajiem avotiem un no valstu avotiem, jo īpaši no valstu tiesību aktiem, ar ko īsteno Eiropas Savienības tiesību aktus.
10. Eiropas Savienībā notiekošā sadarbība ir palielinājusi vajadzību identificēt un Eiropas līmenī apmainīties ar juridisko informāciju, kuras avoti ir reģionālās un valstu iestādes. Šo vajadzību daļēji apmierina tas, ka juridisko informāciju dara digitāli pieejamu, un interneta plašā izmantošana. Tomēr juridiskās informācijas apmaiņai elektroniskā formā traucē atšķirības, kas pastāv starp dažādajām valstu tiesību sistēmām, kā arī atšķirības tehniskajās sistēmās, ko izmanto, lai glabātu tiesību aktus un tos publicētu valstu tīmekļa vietnēs. Tas traucē valstu un Eiropas iestāžu informācijas sistēmu sadarbībai, lai gan dokumenti elektroniskā formātā kļūst pieejami arvien plašāk.

11. Eiropas tiesību aktu identifikatora (*ELI*) izmantošana, pamatojoties uz brīvprātīgas un pakāpeniskas pieņemšanas principu, palīdz pārvarēt šīs problēmas. Izvēloties izmantot unikālus identifikatorus, piešķirt strukturētus metadatus valstu tiesību aktiem oficiālajos vēstnešos un juridiskajos laikrakstos un publicēt metadatus atkalizmantojamā formātā, dalībvalstis var ļaut panākt efektīvu, lietotājdraudzīgu un ātrāku informācijas meklēšanu un koplietošanu, kā arī efektīvus meklēšanas mehānismus likumdevējiem, tiesnešiem, praktizējošiem juristiem un iedzīvotājiem.

IV. RISINĀJUMI

12. Katrai dalībvalstij arī turpmāk būtu jāpārvalda pašai savi valsts oficiālie vēstneši un juridiskie laikraksti tā, kā tā uzskata par piemērotu.
13. Tomēr kopīga sistēma tiesību aktu identifikācijai un ar tiem saistīto metadatu strukturēšanai tiek uzskatīta par lietderīgu līdzekli tam, kā atvieglot savstarpēji sasaistītu valsts tiesību aktu turpmāku attīstību un palīdzēt praktizējošiem juristiem un iedzīvotājiem izmantot šīs juridiskās informācijas sistēmas.
14. *ELI* garantē rentablu publisku piekļuvi uzticamiem un aktualizētiem tiesību aktiem, un to ievieš brīvprātīgi un pakāpeniski. Šajā nolūkā:
- a) *ELI* rada unikālu identifikatoru tiesību aktiem, kas ir izlasāms gan cilvēkiem, gan datoriem un kas ir savietojams ar esošajiem tehnoloģiskajiem standartiem ("*ELI* 1. pīlārs");
 - b) *ELI* piedāvā metadatu elementu kopumu, ar ko aprakstīt tiesību aktus saskaņā ar atsaucē ontoloģiju ("*ELI* 2. pīlārs");
 - c) *ELI* ļauj plašāk un ātrāk apmainīties ar datiem: kad šie metadati ir integrēti attiecīgajās oficiālo vēstnešu un juridisko laikrakstu vai juridisko informācijas sistēmu tīmekļa lapās, ar informāciju var automatiski un efektīvi apmainīties, pateicoties ieguvumiem no jaunās semantiskā tīmekļa arhitektūras, kas ļauj informāciju nepastarpināti apstrādāt gan datoriem, gan cilvēkiem ("*ELI* 3. pīlārs").
15. *ELI* sniedz dalībvalstīm un Eiropas Savienībai elastīgu, pašdokumentējošu, konsekventu un unikālu veidu, kā katalogizēt dažādu tiesību sistēmu tiesību aktus. *ELI* URI ir stabils līdzeklis, kā unikāli identificēt jebkuru legīslatīvo aktu visā Eiropas Savienībā, vienlaikus ņemot vērā valstu tiesību sistēmu īpatnības⁽¹⁾.
16. *ELI* ņem vērā ne vien reģionālo, valstu un Eiropas legīslatīvo sistēmu sarežģītību un īpatnības, bet arī izmaiņas juridiskajos resursos (piem., konsolidācijas, atceltus aktus u. c.). *ELI* ir izstrādāts tā, lai tas netraucētu darbotos papildus jau esošām sistēmām, kas izmanto strukturētus datus, un jebkurš valsts tiesību aktu publicētājs Eiropas līmenī un ārpus tās to var ieviest sev piemērotā tempā.
17. *ELI* sistēmu tiek aicinātas lietot ne vien dalībvalstis, bet arī kandidātvalstis, Lugaņo valstis⁽²⁾, kā arī citi.

V. PĀŠREIZĒJAIS STĀVOKLIS

18. Pēc Padomes 2012. gada 26. oktobra secinājumiem praksē ir ieviesti šādi ieteikumi:
- a) *ELI* sistēma tiek izmantota vairākās valstu tiesību aktu publicēšanas sistēmās (1. pīlārs un/vai 2. pīlārs un/vai 3. pīlārs). Istenošanas valsts tiesību aktu publicētāju saraksts ir atrodams *ELI* reģistrā: <http://eurlex.europa.eu/eli>;
 - b) *ELI* tiek piemērots Eiropas Savienības tiesību aktiem, kas atrodami *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* un *EUR-Lex* portālā, ko pārvalda Eiropas Savienības Publikāciju birojs;
 - c) Eiropas Savienības Publikāciju birojs, rīkojoties saskaņā ar Lēmumu 2009/496/EK⁽³⁾, *ELI* ir integrējis *EUR-Lex* portālā;
 - d) Eiropas Savienības Publikāciju birojs savā *EUR-Lex* portālā izvieto un uztur reģistru ar valstu *ELI* koordinatoriem, informāciju par *ELI* formātu un lietošanu iesaistītajās valstīs un citu noderīgu dokumentāciju.

⁽¹⁾ Eiropas judikatūras identifikators (*ECLI*), kura piemērošana ir brīvprātīga, nodrošina Eiropas sistēmu judikatūras identifikācijai. Ar *ELI* tiek identificēti legīslatīvie akti, kam ir atšķirīgas un sarežģītākas iezīmes, un abas sistēmas viena otru papildina. Padome lūdz ieviest Eiropas judikatūras identifikatoru un vienotu judikatūras metadatu minimālo kopumu, par to pieņemot secinājumus (OV C 127, 29.4.2011., 1. lpp.).

⁽²⁾ Islande, Norvēģija un Šveice.

⁽³⁾ OV L 168, 30.6.2009., 41. lpp.

VI. NOBEIGUMS

19. Padome atzinīgi vērtē vairāku dalībvalstu iniciatīvu brīvprātīgi valsts līmenī ieviest *ELI*.
20. Eiropas tiesību aktu identifikatora darba grupa (saīsināti – “*ELI TF*”) ir struktūra, ko izveidojusi Eiropas Savienības Padomes E-likumu jautājumu darba grupa (e-likumi), lai definētu ar *ELI* saistītas specifikācijas un lai nodrošinātu to turpmāko attīstību un uzturēšanu strukturētā satvarā:
- a) *ELI TF* izstrādā specifikācijas, kas kopā veido *ELI* standartu, ir pieejamas Eiropas Savienības Publikāciju biroja tīmekļa vietnē:
<http://publications.europa.eu/mdr/eli/>;
 - b) *ELI TF* definē procesu kopumu, lai mainītu un uzturētu *ELI* specifikācijas, kas paredz iesaistīt *ELI* ieinteresētās personas, nodrošinot izmaiņu atpakaļsaderību, lai garantētu, ka netiek ietekmēts tas, kas jau ir ieviests;
 - c) *ELI TF* izstrādā vairākas paraugprakses rokasgrāmatas un attīsta vairākus resursus, kuriem var piekļūt no *ELI* reģistra:
<http://eurlex.europa.eu/eli/>;
 - d) *ELI TF* mērķis ir palīdzēt valdību izveidotajiem tiesību aktu publicētājiem, kas vēlas pieņemt *ELI*, daloties ar tiem zināšanās un zinātībā;
 - e) *ELI TF* sastāvā ir Eiropas valstis, kuras ir ieviesušas *ELI*.
21. E-likumu jautājumu darba grupas (e-likumi) *ELI* jautājumu ekspertu grupai šī iniciatīva būtu jāvirza uz priekšu,
- a) ļaujot dalībvalstīm apmainīties ar pieredzi un labu praksi jautājumā par *ELI* ieviešanu;
 - b) informējot dalībvalstis par *ELI TF* darbu;
 - c) ziņojot E-likumu jautājumu darba grupai par dalībvalstu bažām un vajadzībām *ELI* kontekstā;
 - d) ziņojot E-likumu jautājumu darba grupai par sanāksmju saturu.
22. Padome atzīmē, ka katra *ELI* pilāra (t. i., unikālo identifikatoru, ontoloģijas un metadatu) ieviešana ir brīvprātīga, pakāpeniska un fakultatīva.
23. *ELI* pilārus var ieviest neatkarīgi vienu no otra, taču visi kopā tie ļaus pilnībā izmantot *ELI* sniegtās priekšrocības. Padome aicina dalībvalstis, kas nolēmj ieviest *ELI*, pēc brīvprātības principa:
- a) piemērot *ELI* valsts tiesību aktu tekstiem, kas pieejami valsts oficiālajos vēstnešos, juridiskajos laikrakstos vai juridiskās informācijas sistēmās, ko pārvalda dalībvalstis;
 - b) publicējot valsts tiesību aktu tekstus valsts oficiālajos vēstnešos, juridiskajos laikrakstos vai darot tos pieejamus savās juridiskās informācijas sistēmās (veidā, kuru tās uzskata par tehniski vispiemērotāko):
 - i) piešķirt unikālu identifikatoru katram tiesību akta tekstam, balstoties uz veidni, kurā izmanto dažus vai visus komponentus, kas izklāstīti specifikācijās;
 - ii) iekļaut dažus no metadatiem un ontoloģijas, kā izklāstīts pielikuma 3. punktā (*ELI* atsauces vietas);
 - iii) serializēt minētos metadatus oficiālo vēstnešu un juridisko laikrakstu tīmekļa vietnēs;
 - c) iecelt valsts *ELI* koordinators;
 - d) dalīties ar informāciju par *ELI* un to izplatīt;
 - e) Padomes darba grupā katru gadu apspriest to, kas panākts *ELI* un metadatu ieviešanā valsts tiesību aktiem.
-

PIELIKUMS

Galvenie informācijas elementi un atsauces

1. Par ieviešanu valstī

1.1. Valsts ELI koordinators

1. Katrai valstij, kas lieto *ELI*, ir jāieceļ viens valsts *ELI* koordinators.
2. Valsts *ELI* koordinators atbildībā ir:
 - a) ziņot par *ELI* ieviešanas stāvokli;
 - b) koplietot piemērojamo(-ās) *URI* veidni(-es) un ziņot par to(-ām);
 - c) koplietot un ziņot par pieejamiem metadatiem un to saikni ar *ELI* metadatu shēmu (attiecīgā gadījumā);
 - d) sniegt iepriekšminēto informāciju *ELI TF* un ekspertu grupai publicēšanai *ELI* reģistra tīmekļa vietnē.

1.2. Ieviešana

1. *ELI* ieviešana ir valsts atbildībā.
2. *ELI* var fakultatīvi izmantot arī paša leģislatīvā akta publicētajā formātā, lai atvieglotu katalogizēšanu.

1.3. ELI Eiropas Savienībā

1. *ELI* koordinators *ELI* ieviešanai Eiropas Savienības līmenī ir Eiropas Savienības Publikāciju birojs.
2. Attiecīgā gadījumā "valsts" vai "dalībvalsts" vietā būtu jālasa "ES".

2. ELI elementi

Ar šādiem *ELI* elementiem pievēršas šīm prasībām no tehniskā viedokļa (*ELI* pīlāri). *ELI* pīlārus var ieviest neatkarīgi vienu no otra, taču visi kopā tie ļaus pilnībā izmantot *ELI* sniegtās priekšrocības.

2.1. Tiesību aktu identifikācija – kā unikāli identificēt un nosaukt valstu un Eiropas tiesību aktus un tiem piekļūt ("1. pīlārs")

ELI izmanto "*HTTP URI*", lai precīzi identificētu visu tiešsaistes juridisko informāciju, kas oficiāli publicēta visā Eiropā. Šos *URI* formāli apraksta mašīnlasāmās *URI* veidnēs (*IETF RFC 6570*), izmantojot komponentus, kam ir semantiska nozīme gan no juridiskā, gan galalietotāja viedokļa. Katra valsts izveidos pati savus, pašaprakstošus *URI*, pēc iespējas balstoties uz aprakstītajiem komponentiem, kā arī ņemot vērā savas valodas īpašās prasības. Valstis var brīvi izvēlēties un sakārtot komponentus tādā veidā, kas vislabāk atbilst to prasībām.

Šie komponenti ir pilnīgāk definēti un pieejami tīmekļa vietnēs, kas minētas 3. punktā ("*ELI* atsauces vietnes").

2.2. Iezīmes, kas apraksta katru leģislatīvo aktu ("2. pīlārs")

Ar strukturētiem *URI*, izmantojot definētu komponentu kopumu, jau var identificēt aktus, tomēr tādu papildu metadatu piešķiršana, kas izstrādāti, balstoties uz kopīgu sintaksi, būs par pamatu tam, lai sekmētu un uzlabotu sadarbību starp juridiskās informācijas sistēmām. Identificējot metadatus, kas apraksta kāda resursa būtiskās iezīmes, valstis varēs atkal izmantot attiecīgo informāciju, ko citi ir apstrādājuši paši savām vajadzībām, un nebūs jāievieš papildu informācijas sistēmas.

Tādēļ, lai gan valstis var brīvi izmantot pašas savas metadatu shēmas, tās tiek mudinātas ievērot un izmantot *ELI* metadatu standartus ar kopīgām, bet paplašināmām juridisko atsauču tabulām, kas ļauj izpildīt konkrētas prasības. *ELI* metadatu shēma ir paredzēta, lai to izmantotu kopā ar individualizētām metadatu shēmām.

Ontoloģija ir konkrētas jomas konceptu un attiecību kopuma formāls apraksts. Aprakstot tiesību aktu iezīmes un attiecības starp dažādiem konceptiem, kļūst iespējama kopēja izpratne un starp terminiem tiek novērsta neskaidrības. Tā kā ontoloģija ir formāla specifikācija, tā ir nepastarpināti mašīnlasāma.

ELI metadatus formalizē ar *ELI* ontoloģijas starpniecību, balstoties uz ļoti izplatīto modeli "Funkcionālās prasības bibliogrāfiskajiem ierakstiem" (*Functional requirements for bibliographic records – FRBR*, <http://archive.ifla.org/VII/s13/frbr/>), kas pieskaņots citām pašreizējām standartizācijas iniciatīvām šajā jomā.

Ontoloģijas uzturēšanu pārvalda *ELI TF*.

2.3. *Metadatu padarīšana par pieejamiem datu apmaiņai ("3. pīlārs")*

Lai datu apmaiņa kļūtu efektīvāka, *ELI* metadatu elementus var serializēt saskaņā ar Globālā tīmekļa konsorcijs (*W3C*) ieteikumu *RDFa in XHTML: Syntax and Processing* ("*RDFa XHTML* formātā: sintakse un apstrāde") (*RDFa*). Dalībvalstis papildus *RDFa* formātam var izvēlēties pievienot vēl citus serializēšanas formātus.

3. ***ELI* atsaucēs vietnes**

EUR-Lex portālā ir ievietots valstu *ELI* koordinātoru reģistrs, informācija par *ELI* formātu un lietošanu iesaistītajās dalībvalstīs un cita noderīga informācija:

<http://eurlex.europa.eu/eli>

ELI ontoloģijas atsaucēs versiju uztur *ELI* darba grupa. Šī versija, tostarp visas iepriekš publicētās versijas un to publikācijas piezīmes, ir brīvi pieejamas metadatu reģistrā (*MDR*), ko uztur Eiropas Savienības Publikāciju birojs:

<http://publications.europa.eu/mdr/eli>
